

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

Cap. XV. An Leges Regni vel Territorij obligent subditos, quando extra illud versantur, vel advenas dum in eo ad tempus substitunt?

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

Hæc etiam Potestas, est in illis communitatibus perfectis, quæ per se ipsas gubernantur, sive aristocratice vel populariter: l. omnes populi ff. de Just. & Jure, Idem est in Rebus publicis uti Veneta, Genuensi, & similibus, qui supremam in se Potestatem retinent unaquæque autem civitas, tantum habet de Potestate condendi Leges, quantum habet de Jurisdictione superiori Baldus in lib, omnes populi ff. de Justitia & Jure.

C A P U T XV.

An Leges Regni vel Territorij obligent subditos quando extra illud versantur? vel advenas dum in eo ad tempus subsistunt.

LEx non obligat extra terminum Territorij illius Superioris, vel Principis à quo fertur, & ideo Incolæ illius Territorij, per se loquendo, non peccant, etsi contra illam agant, dum extra Territorium existunt, est communis Sententia Doctorum in cap. 2 de constit: in 6. quia Jurisdictio particularis, non extenditur quo ad Leges ferendas, extra Territorium, cum alioquin Princeps excederet sphaeram suæ activitatis, ut loquuntur Philosophi.

Hoc autem intellige de propria obligatione Legis directivæ, & in Conscientia; nam in

coactione ad Pœnam, potest Princeps punire subditum, qui deliquit, extra Territorium pœnâ impositâ per Legem suam, & latam pro suo Territorio, quando pœna non est imposta de Jure, sed imponenda, nam tunc delictum extra Territorium commissum, intra illud postea punitur. Ita Abbas in cap. I de raptoribus, quia tunc postea non imponitur, extra Territorium sed intra illud, quia supponitur per hominem inferenda. Sciendum tamen aliquando legem non obligare extra Territorium, dum materia illius, non respicit bonum ipsius Territori, scilicet ut vitetur injuria vel nocumentum ejus, aut aliquid simile, ita ex Covarruia tradit Suarez lib. 3 de Leg. cap. 32.

An autem Leges propriæ Territorij obligent advenas & peregrinos, controversia est inter Doctores. Verior Sententia est, eos obligari in Conscientia, quamdiu ibi versantur, eodem modo quo obligantur Incolæ; Hæc est communis sententia Interpretum, in L. cunctos populos cap. de summa Trinitate Innocentij, Hostiensis, Panormitani, Sylvestri, &c. quia lex fertur generaliter, pro tali Territorio, ideoque obligat omnes, ibi actu existentes, pro tempore, quo ibi commorantur, imo, illi quoque subjiciuntur, quoad vim

coactivam, adeoque ibi puniri possunt, ob transgressionem talis Legis, vel per Judicem vel per ipsam legem, si poenam ferat ipso facto. Ita Interpres in c. a nobis, de sententia excommunicationis.

Similiter quoque ab Advenis, servandæ sunt Leges Territorij, in quo versantur, quo ad formas Judiciorum, Contractuum, Testamentorum & similibus, & juxta illas judicandum, & contra illas acta, sunt irrita, Ita Bartolus, Jason, Felin, Panormit, &c.

C A P U T XVI.

An Leges Civiles juxta obligent Ecclesiasticos, & quomodo.

Clerici tenentur servare Leges Civiles justas, ac necessarias, quæ pro tota communitate Populi vel civitatis feruntur, quarum materia communis est Clericis cum alijs civibus, & æque possunt ab omnibus observari, sine ulla indecentia, vel iniquo gravamine Clericorum, ita omnes Canonistæ & Summistæ Soto, Medina, Vasq, Toletus, Sylvester Covarrvias & alij, nam communis Ecclesiæ consuetudo habet, ut hujusmodi Leges, à Clericis serventur, non propter timorem, sed propter Conscientiam & scandalum avertendum, si sæculares viderent, tales à Clericis non servari, y. g. triticum ca-

nus